

Överenskommelse i samverkan kring konstaterande av döden vid väntade dödsfall

Överenskommelsen gäller i vårdsamverkansområde, Kommun och Sjukvård Samverkan i Göteborgsområdet för patienter inom kommunal primärvård.

Berörda är ansvariga legitimerade sjuksköterskor inom kommunal primärvård i ordinär bostad, särskilt boende för äldre (SÄBO)/Vård och omsorgsboende (VOB), korttidsboende samt boende med särskilt stöd och service (BMSS) och läkare ansvarig för patient som är inskriven i den kommunala primärvården. Syftet är god samverkan vid förväntade dödsfall.

När en person dör måste dödsfallet fastställas och dödsbevis och dödsorsaksintyg skrivas av läkare. Att fastställa dödsfall kan bara göras av läkare. Det kan inte delegeras eller på annat sätt överlåtas. Dödsbeviset ska utfärdas utan dröjsmål - senast första vardagen efter dödsfallet.

En läkare får fastställa att döden har inträtt utan att personligen ha gjort den kliniska undersökningen om dödsfallet är förväntat på grund av sjukdom eller nedsatt hälsotillstånd. Enligt Socialstyrelsens författningssamling (SOSFS 2005:10, 3 kap §1-2) ska fastställandet av en människas död med hjälp av indirekta kriterier göras genom en klinisk undersökning. Indirekta kriterier är kännetecken på varaktigt hjärt- och andningsstillestånd som lett till total hjärninfarkt. Vid den kliniska undersökningen ska alla dessa indirekta kriterier vara uppfyllda:

- Ingen palpabel puls.
- Inga hörbara hjärtljud vid auskultation.
- Ingen spontanandning.
- Ljustela, oftast vida, pupiller.

För att tjänstgörande legitimerad sjuksköterska, som accepterat uppgiften, ska åta sig att konstatera att döden inträtt genom klinisk undersökning gäller följande förutsättningar:

1. Brytpunktssamtal har genomförts och är dokumenterat i respektive journal.
2. Ansvarig läkare har besökt patienten under senaste veckan och/eller har god och aktuell kännedom om den berörda patienten.
3. Överenskommelsens innehåll, se bilaga (Kontrollblankett *Överenskommelse vid väntade dödsfall*), har kommunicerats mellan läkare och sjuksköterska. Dokumentation ska finnas åtkomligt i bägge huvudmännens patientjournaler.
4. Tjänstgörande sjuksköterska har kunskap om uppgiften och det föreligger ingen tvekan om att döden inträtt.
5. De närstående har ingen önskan om att läkare skall tillkallas

..... www.vardsamverkan.se/goteborgsomradet .....

6. Kontaktuppgifter till den som ansvarar för dödsbeviset ska vara tydligt dokumenterade.
7. Vid den kliniska undersökningen ska samtliga indirekta kriterier säkerställas.

Om anhöriga har önskemål om snar begravning och dödsfallet inträder under långhelg kan jourläkare behöva kontaktas för utfärdande av dödsbevis. Blankett för överenskommelse ska användas. Se bilaga.

Läkaren fyller i den övre delen av blanketten i samband med bedömningen att döden är nära förestående. Överenskommelsen är giltig i max **3 månader** från utfärdandet och om behov finns av förlängning ska ny bedömning ske och blankett uppdateras. Sjuksköterskan bevakar att överenskommelsen är giltig och lyfter annars ärendet till läkaren.

Vid konstaterandet av döden fyller tjänstgörande sjuksköterska i den nedre delen av blanketten. Blanketten överlämnas omgående till ansvarig läkare/vårdcentral. Lokal rutin för säker informationsöverföring ska finnas.

I de fall patienten har explosivt implantat (ex pacemaker, ICD, inopererad läkemedelspump) ska det framgå av blanketten. Begravningsentreprenören ska informeras om detta.

Dödsfallet dokumenteras i patientjournal hos bägge huvudmännen med uppgift om datum och klockslag samt vidtagna åtgärder.

	Tillhandhålls av	Vårdnivå
Ifylld blankett för bestämmande av människa död	Vårdcentral eller Kommun	Regional och kommunal primärvård
Namnband	Vårdcentral	Regional och kommunal primärvård
Transportblankett/bårhusblankett	Vårdcentral	Regional och kommunal primärvård
Dödsbevis/dödsorsaksintyg	Vårdcentral	Regional primärvård

Styrande dokument:

[Vårdförlopp palliativ vård | Kunskapsstyrning vård | SKR](#)

Regional medicinsk riktlinje: [Dödsfall utanför sjukvårdirättning gällande.docx](#)

[Lag \(1987:269\) om kriterier för bestämmande av människans död | Sveriges riksdag](#)

[Begravningsförordning \(1990:1147\) | Sveriges riksdag](#)

[Dödsfall - Vårdhandboken](#)

[Riktlinje Förvaring och transport av avlidna för Västra Götalandsregionen och länets kommuner-1.pdf](#)

Bilaga: [Blankett Överenskommelse vid väntade dödsfall](#)